

T.C. İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK

TÜRKİYE CUMHURİYETİ'NE YÖNELİK TEHDİTLER

TÜRKİYE CUMHURİYETİ'NE YÖNELİK TEHDİTLER

- Ülkemiz, **Asya ve Avrupa kıtaları arasında bir köprü konumundadır.** Bu özelliğinin bir sonucu olarak Asya ve Avrupa ülkeleri arasındaki kara, deniz ve hava yolu ulaşımının büyük bölümü ülkemiz üzerinden yapılmaktadır.
- Ayrıca ülkemiz **Karadeniz ve Akdeniz'i birbirine bağlayan su yollarına sahiptir.** Günümüzde **Asya'dan Avrupa'ya uzanan birçok petrol ve doğal gaz boru hattı da ülkemizden geçmektedir.**
- Petrol ve doğal gaz boru hattı projeleri ile ülkemiz, **uluslararası enerji koridoru** hâline gelmiştir. Tüm bunlar, Türkiye'nin dünya siyasetinde söz sahibi olmasına ve dünya siyasetine yön vermesine katkı sağlamaktadır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ'NE YÖNELİK TEHDİTLER

ENERJİ KORİDORU'NUN MERKEZİ: TÜRKİYE

www.diplomatikstrateji.com

Zeki DOĞAN – Sosyal Bilgiler Öğretmeni

TÜRKİYE CUMHURİYETİ'NE YÖNELİK TEHDİTLER

- Ülkemizin sahip olduğu **jeopolitik konum**, ülkemize birçok fırsat sunduğu gibi ülkemizin bazı tehdit ve tehlikelere maruz kalmasına neden olmaktadır.

- Ülkemizin sahip olduğu maddi ve manevi değerler dış güçlerin sürekli dikkatini çekmiştir. **Güçlü bir Türkiye istemeyen dış güçler, Türkiye'yi iç sorunlarla meşgul ederek, ülkemizin hamle ve hareket yeteneğini zayıflatmak istemişlerdir.** Bu dış güçler, amaçlarına ulaşabilmek için ülke içinde karışıklık çıkartıp millî birlik ve beraberliğimizi bozmaya çalışmışlardır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ'NE YÖNELİK TEHDİTLER

- **Cumhuriyetin ilk yıllarında da Türkiye Cumhuriyeti bazı tehdit ve tehlikelere maruz kalmıştır.** Bu dönemde Türkiye'ye yönelik dış tehditlerden biri **İngiltere**'den gelmiştir.
- **Musul sorununu kendi çıkarlarına göre çözmek isteyen İngiltere,** ülke içinde karışıklık çıkartarak (**Şeyh Sait İsyanı**) amacına ulaşmaya çalışmıştır.

Püf bilgi:

Şeyh Sait İsyanı

**hem Musul sorununun aleyhimize sonuçlanmasına,
hem de çok partili hayat geçişin bir süre ertelenmesine
neden olmuştur.**

TÜRKİYE CUMHURİYETİ'NE YÖNELİK TEHDİTLER

- Türkiye Cumhuriyeti kurulduğu günden beri birçok tehlikeye maruz kalmıştır. Bu tehlikelerden biri de **15 Temmuz hain darbe girişimidir.**
- **Birlik ve beraberlik içinde birçok tehlikenin üstesinden gelen milletimiz, 15 Temmuz'da da tek vücut olarak iradesine, ülkesine ve cumhuriyetine sahip çıkmış; hainlere geçit vermemiştir.**

TÜRKİYE CUMHURİYETİ'NE YÖNELİK TEHDİTLER

- **Bir ülkenin en etkili savunma sistemi millî birlik ve beraberlik ruhudur.** Bugüne kadar bu savunma sistemini hiçbir güç aşamamıştır.
- **Millî Mücadele'yi zafere ulaştıran bu ruh;** ülkemizin ve geleceğimizin teminatı olmuş, devletimize ve Cumhuriyet'imize yönelen her tehdidi boşa çıkarmıştır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ'NE YÖNELİK TEHDİTLER

ŞEYH SAİT AYAKLANMASI (13 ŞUBAT – 3 HAZİRAN 1925)

- **Laikliğe, Cumhuriyet yönetimine ve inkılaplara karşı olanlar** tarafından çıkarılmıştır.
- Ayaklanmanın çıkmasında, **Musul** konusunda Türkiye'yi zayıf duruma düşürmek isteyen **İngiltere**'nin **Doğu Anadolu**'da yaptığı çalışmalar etkili olmuştur.
- Bingöl'de başlayan Şeyh Sait Ayaklanması, Doğu ve Güneydoğu Anadolu'da birçok ili içerisine alacak şekilde genişlemiştir.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ'NE YÖNELİK TEHDİTLER

Şeyh Sait İsyanının bastırılması için alınan önlemler

- İstifa eden Fethi Okyar Hükümeti yerine **İsmet İnönü Hükümeti kurulmuştur.**
- **Takriri Sükûn (Huzuru Sağlama) Kanunu** çıkarılmıştır.
- **İstiklal Mahkemeleri** kurulmuştur.
- **Basına sansür uygulanmıştır.**
- Bölgede **kısmi seferberlik ilan edilmiş** ve ayaklanma 3 Haziran 1925'te bastırılmıştır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ'NE YÖNELİK TEHDİTLER

Şeyh Sait İsyanının İç sonuçları

- Türkiye'nin ilk muhalefet partisi olan Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası, isyanda rolü olduğu gerekçesiyle kapatılmıştır (5 Haziran 1925).
- Şeyh Sait isyanı, Türkiye'de **çok partili hayata geçiş için ortamın uygun olmadığını** göstermiştir.
- **Şeyh Sait İsyanı**, laik Cumhuriyet rejimini yıkmaya yönelik ilk isyandır.

Şeyh Sait İsyanının Dış Sonuçları

- İngiltere bu isyanı kullanarak **Musul sorununun Türkiye aleyhine çözümlenmesini sağlamıştır.**
- Musul,1926 **Ankara Antlaşması**'yla İngiltere mandası altındaki Irak'a bırakılmıştır. Bu durum Misakı Milli'ye aykırıdır.
- Bu olay **iç politikada yaşanan sorunların dış politikayı olumsuz etkilediğini göstermiştir.**

TÜRKİYE CUMHURİYETİ'NE YÖNELİK TEHDİTLER

MENEMEN OLAYI (23 ARALIK 1930)

- **Serbest Cumhuriyet Fırkası'nın kendini feshetmesinden sonra, İzmir'in Menemen ilçesinde rejim karşıtlarının çıkarmış olduğu olaydır.**
- **Derviş Mehmet** ve yandaşları tarafından çıkarılan olay, Menemen'de askerlik yapan öğretmen **Asteğmen Kubilay şehit edilmesiyle sonuçlanmıştır.**
- Olay kısa sürede bastırılmış, Derviş Mehmet ve yandaşları yakalanarak **Askeri Mahkemede yargılanarak cezalandırılmışlardır.**

Püf yorumlar:

- **Menemen Olayı**, Şeyh Sait İsyanı'ndan sonra laik Cumhuriyete karşı çıkan **ikinci isyandır**.
- Şeyh Sait İsyanı, ve Menemen Olayı, **Türkiye'de henüz demokrasi ortamının oluşmadığını** göstermiştir.
- Cumhuriyet'in ilanından sonra bir süre daha tek partili yönetimin sürdürülmesinin en önemli nedeni; **inkılâpların yerleşmesini sağlama ve halkın gerekli siyasal olgunluğa erişmesini beklemektir**.

T.C. İnkılap Tarihi

Ders Notu + Yazılı + Online Test + Online Etkinlik +
LGS Denemeleri ve Bilgi Kartları
için

